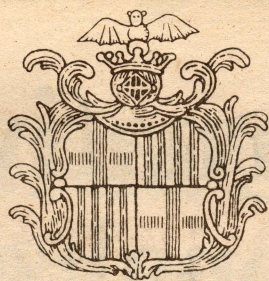

Claudio Arrau torna al Palau de la Música amb 85 anys
Pàgina 27

Mirador

La Institució de les Lletres Catalanes, 50 anys després

L'entitat de difusió literària, presentada ahir al Palau de la Generalitat, es va fundar el 1937

Albert de la Torre

◆ BARCELONA. — La Institució de les Lletres Catalanes va ser presentada ahir al vespre al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. En l'acte van intervenir el degà de la Institució, Jordi Sarsanedas, l'escriptor Pere Calders, Oriol Pi de Cabanyes, director de la Institució, i el president de la Generalitat, Jordi Pujol.

La Institució de les Lletres Catalanes va ser creada per llei del Parlament de Catalunya el novembre de l'any passat i suposa la recuperació de l'entitat republicana. La Institució de les Lletres Catalanes (ILC) es constitueix com una entitat autònoma dependent del departament de Cultura de la Generalitat i té un pressupost de 59 milions de pessetes.

Difusió interna i externa

La ILC assumeix la concessió dels premis literaris de la Generalitat, l'atorgament de beques i ajuts a la creació. Una altra de les tasques que assumeix la ILC és la promoció i extensió de la literatura catalana dins del seu àmbit lingüístic però també a l'exterior. Així, Jordi Sarsanedas ja ha fet una sortida en nom de la ILC a Suècia per assistir a l'acte de presentació d'una antologia de poesia catalana.

Per Pi de Cabanyes, és molt important la presa de contacte amb d'altres literatures minoritàries, encara que no es pot descuidar la difusió de la literatura catalana als països que tenen una llengua de comunicació de gran difusió. Per això, amb una periodicitat que es preveu semestral, la ILC publicarà una revista en anglès, *Catalan books*, que recollirà les novetats literàries i les difondrà entre els editors estrangers.

Gremial ni científica

Tant en el seu parlament en l'acte de presentació com en una roda de premsa prèvia a la presentació oficial —feta al restaurant Pitarra amb menü de sopa de lletres, llibrets i pastís de mil fulles, adient per l'ocasió—, Jordi

MERCÈ TABERNER

En l'acte de presentació van parlar Oriol Pi de Cabanyes, Pere Calders, Jordi Pujol i Jordi Sarsanedas

Sarsanedas va dir que de cap manera no es tractava d'establir un organisme paral·lel a l'Institut d'Estudis Catalans i que, per això, se n'havia canviat el nom previst d'Institut de les Lletres Catalanes pel d'Institució. Aquesta no és un organisme científic, sinó que té per objectiu "activar la vida literària".

Per Sarsanedas, no es tracta d'una institució nascuda amb caràcter "gremialista", perquè les associacions d'escriptors no estan dedica-

des a la persecució de l'intrusisme professional sinó que tothom qui escriu ha de sentir-s'hi representat. En la ILC hi ha representants de la vida associativa dels escriptors, traductors, correctors i d'editors, de l'administració i de l'Institut d'Estudis Catalans.

La història irrepètible

Oriol Pi de Cabanyes va fer una llarga intervenció sobre la història de la ILC i els passos que s'havien fet en els últims deu anys per la seva

recuperació i Pere Calders va explicar com el seu primer llibre, *Unitats de xoc*, havia estat possible gràcies a la ILC perquè li havia pagat per fer unes cròniques del front.

Jordi Pujol, que va parlar al final, va destacar, representant una part de la intervenció de Calders, "l'excepcionalitat d'una situació en què es fa cultura durant la guerra" —la ILC va néixer el 1937— i que "no es pot repetir una cosa de fa 50 anys". Adreçant-se als responsables de la

ILC i al públic assistent —entre el qual hi havia nombrosos escriptors, com ara Avel·lí Artís-Gener, Maria Aurèlia Capmany o Marià Manent—, Pujol va dir: "Facin amb la Institució el que ara convingui fer-ne".

En aquest sentit, Sarsanedas va aclarir que lamentava no haver pogut parlar de coses concretes i que el text legal, que no havia complagut tothom, tenia diverses possibles lectures, que ara calia aclarir.

Amb arrels sindicalistes i una dècada de retard

◆ La Institució de les Lletres Catalanes (ILC) va ser creada a Barcelona el 1937, amb el suport financer de la Generalitat, per intel·lectuals i gent de lletres fidels a les institucions republicanes. La ILC va tenir els seus elements impulsors en l'Agrupació d'Escriptors Catalans, constituïda el setembre del 1936 en el si de la UGT i presidida per l'escriptor Joan Oliver, i en el Grup Sindical d'Escriptors Catalans de la CNT.

L'Agrupació d'Escriptors Catalans va buscar ajuts internacionals pels autors i va tirar endavant un servei de biblioteques pel front. En aquells moments, doncs, l'embrió de la Institució de les Lletres Catalanes ja estava destinada en gran part a l'atenció al suport als escriptors.

La Institució creada al 1937 va ser presidida per Josep Pous i Pagès i en van ser vice-president i secretari Carles Riba i Francesc Trabal, respectivament. En aquella època, la ILC era qui atorgava els premis literaris de la Generalitat, patrocinava la *Revista de Catalunya* i tenia una secció de publicacions.

La recuperació, bé que amb d'altres funcions, de la Institució de les Lletres Catalanes ha estat sovint reclamada per les associacions d'escriptors. Al novembre del 1977, sis dies després de la fundació de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, Oriol Pi de Cabanyes escrivia: "Fóra enormement necessari que un dels primers decrets que signin l'honorable president Tarradellas i el conseller de Cultura de la Generalitat fos la restauració de la Institució de les Lletres Catalanes". La ILC ha estat restaurada pel Parlament, amb deu anys de retard i presentada abans d'unes eleccions.